

UUDENKAUPUNGIN KAUPUNGIN KONSERNIOHJE

Kaupunginhallitus 2.10.2012
Kaupunginvaltuusto 8.10.2012

Sisällysluettelo

1. Kaupungin omistajapolitiikka	3
2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
3. Konserniohjeiden soveltamisala	3
4. Konserniohjeen käsittely, hyväksyminen ja sitovuus	4
5. Konsernin ohjaus, johtaminen ja toimivallanjako	4
6. Konserniraportointi.....	6
7. Tilikausi ja kirjanpidon järjestäminen	6
8. Tilintarkastus ja sisäinen valvonta	6
9. Konsernitili	7
10. Rahoitusta, sijoituksia ja takauksen antamista koskevat ohjeet.....	7
11. Tytäryhteisöjen tiedottamisvelvoitteet	8
12. Tiedottaminen	9
13. Henkilöstöpolitiikka	9
14. Hankinnat	9
16. Konserniohjeiden voimaantulo ja valvonta.....	9

Liite: Konserniin vuonna 2012 sisältyvät yhteisöt

1. Kaupungin omistajapolitiikka

Kaupungin omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kaupungin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa kaupungin pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjännitteisyys ja pääomien käytön tehokkuus. Omistajapolitiikalla ohjataan käyttöomaisuuden ja pitkäaikaisten pääomasijoitusten hankintaa, hoitoa ja luovutusta koskevaa päätöksentekoa kaupungissa.

Omistajapolitiikassa määritetään kaupungin strategisesti tärkeät omistukset, asetetaan sitoutuneen pääoman tuottotavoitteet ja muut tavoitteet, määritellään palvelutuotannon tuotantovälineiden hankintaperiaatteet sekä määritetään vastuut omaisuuden käytössä ja omistukseen liittyvässä raportoinnissa.

Kaupungin omistajapoliittiset tavoitteet määritellään tarvittaessa tarkemmin valtuuston päättämässä omistajapolitiikan linjauksissa, joita täydentävät tarvittaessa toimialakohtaiset linjaukset ja strategiat.

2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

3. Konserniohjeiden soveltamisala

Tässä ohjeessa konsernilla tarkoitetaan Uudenkaupungin kaupunkia liikelaitoksineen ja sen määräysvallassa olevia tytäryhteisöjä (yhteisö).

Kirjanpitolain mukaan Uudenkaupungin kaupungilla on määräämisvalta konserniyhteisössä, kun sillä on

- enemmän kuin puolet kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin tai muuhun sopimukseen

tai sillä on

- oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsenistä taikka enemmistö sellaisen toimielimen jäsenistä, joka nimittää hallituksen.

Jos kaupungilla tai sen tytäryhteisöillä on yksin tai yhdessä kaupunkikonserniin kuuluvien muiden yhteisöjen kanssa merkittävä omistusosuus ja huomattava vaikutusvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, käsitellään tällaista kirjanpitovelvollista kaupunkikonsernin osakkuusyhteisönä. Kaupungilla on huomattava vaikutusvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, jos kaupungilla on yksin tai yhdessä tytäryhteisöjen kanssa vähintään 20 % ja enintään 50 % osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä mainitussa kirjanpitovelvollisessa.

Näitä konserniohjeita sovelletaan edellä todetun säännöksen mukaisesti määritellyissä Uudenkaupungin konserniyhteisöissä sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöissä ja kuntayhtymissä.

4. Konserniohjeen käsittely, hyväksyminen ja sitovuus

Konserniohjeen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Konserniohjetta noudatetaan sekä sisäisen että ulkoisen konsernin toiminnassa ja päätöksenteossa.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen hallituksissa ja yhtiökokouksissa tai vastaavissa hallintoelimissä.

Konserniohje käsitellään myös osakkuusyhteisöjen toimielimissä.

Omistusohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa taikka asianomaisen yhteisön yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kaupunginjohtajalle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän ja niiden johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5. Konsernin ohjaus, johtaminen ja toimivallanjako

Kuntalain 25 a §:n mukaisesti kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kaupunginvaltuusto

- päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista (KuntaL 13 §)
- määrittelee kaupungin omistajapolitiittiset linjaukset
- hyväksyy konserniohjeet
- päättää taloussuunnitelmassa kaupunkikonserniin kuuluville yhteisölle annettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- hyväksyy kaupungin tilinpäätöksen, johon sisältyy konsernitilinpäätös

Kaupunginhallitus

- johtaa kaupunkikonsernia
- valvoo, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti
- nimeää kaupungin edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin ja vastaaviin toimitelmiin tai kaupunginhallitus voi delegoida edustajan nimeämisen kaupunginjohtajalle
- antaa tarvittaessa ohjeita yhtiökokouksissa tai vastaavissa toimitelmissä kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamiseksi käsiteltäviin asioihin tai kaupunginhallitus voi delegoida asian kaupunginjohtajalle
- informoi kaupungin edustajia ja konserniyhtiöitä konserniohjeesta
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa tilinpäätöksen yhteydessä selonteon siitä

* miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty

* onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella

* miten konsernivalvontaa on tarkoitus kehittää.

Kaupunginjohtaja

- johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin konsernipolitiikkaa
- seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle
- käy itse tai antaa määräämälleen viranhaltijalle tehtäväksi käydä tytäryhteisöjen johdon kanssa tavoite- ja tuloskeskustelut
- seuraa kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksen konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kaupunginhallitukselle
- huolehtii kaupungin edun valvomisesta niissä yhteisöissä, joissa kaupungilla on määräysvalta

Kaupunginjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisöjen hallituksissa.

6. Konserniraportointi

Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen on vuosittain raportoitava toiminnastaan kaupunginhallitukselle. Raportointi tapahtuu toimintavuoden aikana valtuustolle tehtävän kolmannesvuosiraportoinnin yhteydessä sekä toimintavuoden päätyttyä yhteisöjen tilinpäätösten valmistumisen jälkeen, jolloin kaupunginhallitukselle tulee toimittaa tilinpäätösasiakirjat, käsittäen toimintakertomuksen, tuloslaskelman ja taseen tase-erittelyineen sekä tilintarkastuskertomuksen. Tämän lisäksi tieto tulee toimittaa hallinto- ja talouspalveluihin sovitun aikataulun mukaan. Kolmannesvuosiraportointi tapahtuu kaupungin pyynnöstä konserniyhtiöille toimitetun ohjeen mukaisesti.

Kuntalain 69 § 1 momentin mukaan kaupungin toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kaupunkikonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa.

Tämän lisäksi yhteisöjen tulee ennen kunkin tilivuoden alkua toimittaa kaupunginhallitukselle alkavaa tilivuotta koskeva talousarvio. Tilivuoden aikana talousarvioon tehtävistä olennaisista muutoksista tulee raportoida kaupunginhallitukselle.

Yhteisöt ovat myös muutoin velvolliset antamaan kaupunginhallitukselle sen pyytämät tiedot ja selvitykset.

Kaupunginhallituksen tulee raportoida vuosittain kaupungin tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä tai erikseen konserniyhteisöjen kokonaistilanteesta kaupunginvaltuustolle. Tämä tapahtuu laadittavan konsernitilinpäätöksen avulla. Samassa yhteydessä on erityistä huomiota kiinnitettävä yhteisöjen liiketoiminnan ja tuloksen sekä laina- ja takausvastuiden kehitykseen.

7. Tilikausi ja kirjanpidon järjestäminen

Kaikkien yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Yhteisöt järjestävät kirjanpidon yhtenäisesti siten, että tilinpäätöksestä voidaan laatia kaikkia kaupungin yhteisöjä koskeva kuntalain tarkoittama konsernitilinpäätös. Kaupungin hallinto- ja talouspalvelut antaa tarkemmat ohjeet kirjanpidon järjestelystä ja tilinpäätöksen valmistelusta.

8. Tilintarkastus ja sisäinen valvonta

Konserniyhteisöjen tilintarkastus on järjestettävä yhteisön yhtiöjärjestyksen, perussopimuksen tai vastaavan määräyksen sekä yhteisöä koskevien tilintarkastussäännösten edellyttämällä tavalla. Tytäryhtiöiden on valittava tilintarkastajakseen kaupungin tarkastuslautakunnan esittämä tilintarkastuslain edellyttämän KHT-, HTM- tai JHTT-kelpoisuuden omaava tilintarkastaja tai tilintar-

kastusyhteisö.

Tarkastuslautakunnan on arvioitava kaupungin toimintaan kohdistuvan arvioinnin lisäksi kaupunkikonsernia koskevaa tavoiteasettelua ja tavoitteiden toteutumista. Arvioinnin perusteena käytetään kaupungin talousarvioon ja -suunnitelmaan merkittyjä tavoitteita ja niiden toteutumisseuranta. Tarkastuslautakunnalla tai sen yksittäisellä jäsenellä ei ole oikeutta saada tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja suoraan tytäryhteisön toimielimeltä tai vastuuhenkilöltä. Tarkastuslautakunnan tiedonsaantioikeus rajoittuu konsernijohdon raportointiin ja kaupungin viranomaisten hallussa oleviin asiakirjoihin salsapitosäännösten rajoissa.

Tarkastuslautakunta huolehtii kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastamisen yhteensovittamisesta.

9. Konsernitili

Uudenkaupungin kaupunkikonsernilla on käytössään kaupungin hallinnoima konsernitili, jonka avulla turvataan koko konsernin maksuvalmiutta. Kaupunginhallitus päättää konsernitiliin liitettävistä yksikkötileistä ja niiden limiiteistä tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien esitysten pohjalta. Kaupungin ja tiliin liittyvien yhteisöjen välillä tehdään sopimukset tilin sisäisistä veloitus- ja hyvityskoroista sekä luottolimiiteistä.

Uudenkaupungin kaupungin konsernitiliin liittyvänä yhteyshenkilönä on talousjohtaja.

10. Rahoitusta, sijoituksia ja takauksen antamista koskevat ohjeet

Kaupunginvaltuusto linjaa kaupungin rahoituksen ja sijoitustoiminnan periaatteet. Periaatteita noudatetaan soveltuvin osin myös konserniyhteisöissä.

Kaupunki voi tapauskohtaisesti valtuuston erillisellä päätöksellä sijoittaa varojaan konsernin päämääriä tukeviin tehtäviin ja antaa takauksen tai muun vakuuden tytäryhteisölle tällaisiin kohteisiin.

Kaupunki voi myöntää

- omavelkaisia takauksia
- täytetakauksia
- toissijaistakauksia

Mikäli yhteisö pyytää lainoilleen kaupungin takausta, tulee tämän takauspyynnön liitteeksi laatia selvitys yhteisön liiketoiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä takaukseen mahdollisesti sisältyvistä riskeistä, jotka saatetaan kaupunginvaltuuston tietoon takauspäätöstä tehtäessä.

Taattavan lainan ehdot hyväksyy kaupunginvaltuusto takauksen yhteydessä tai kaupunginvaltuuston valtuuttamana kaupunginhallitus ennen takauksen

täytäntöönpanoa.

Tytäryhteisöt eivät saa ilman kaupunginhallituksen suostumusta antaa takauksia tai muita vastaavia sitoumuksia tai muita vakuuksia kaupunkikonsernin yhteisöille.

Yhteisöjen riskienhallinta järjestetään noudattaen yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa sekä kaupungin yhteisöjen osalta. Kaupungin taloushallinto antaa erikseen ohjeet yhtenäisen riskienhallinnan toteuttamisesta.

11. Tytäryhteisöjen tiedottamisvelvoitteet

Tytäryhteisöjen on tiedotettava konsernijohdolle hyvissä ajoin etukäteen seuraavista toimenpiteistä:

- tytäryhtiön perustaminen
- toiminta-ajatuksen oleellinen muuttaminen
- periaatteellisesti laajakantoiset tai taloudellisesti merkittävät toiminnan muutokset
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen, ellei muutos ole tekninen tai muutoin vähäinen
- pääomarakenteen merkittävän muuttaminen
- merkittävät kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista tai omistamista ei ole erityisesti annettu yhteisön tehtäväksi
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- toimintaa nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien, mukaan lukien immateriaalioikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto tai -anto sekä vakuuksien, takauksien taikka muiden yhteisöjä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen taikka niiden ehtojen olennainen muuttaminen
- epätavallisin ehdoin tehtävät tai muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat sopimukset yhteisön ja sen osakkeenomistajan, jäsenen taikka hallituksen jäsenen välillä, tällaisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista vaatimuksista luopuminen
- periaatteellisesti tai taloudellisesti merkittävät sopimukset
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

Mikäli toimenpide on hyväksytty yhtiön talousarvion yhteydessä tai kaupunginvaltuuston tai -hallituksen jo tekemillä päätöksillä ei erillistä tiedottamisvelvoitetta ole.

Muiden kuin tytäryhteisöjen tulee edellä mainitussa asioissa informoida konsernijohtoa. Informoinnista vastaa kaupungin edustaja yhteisössä. Muiden kuin tytäryhteisöjen osalta (muut kuin konsernin 100 prosenttisesti omistamat yhtiöt tai yhteisöt) tiedottamisvelvoitteesta on sovittava yhteisön osakassopimuksessa. Ellei asiasta ole sovittu tytäryhteisön osakkaiden kesken, tätä koh-

taa sovelletaan soveltuvin osin.

Informointi- ja tiedottamisvelvollisuutta ei ole jos sitä ei voi toteuttaa rikkomatta yhtiölain säännöksiä, erityisesti salassapidosta ja osakkaiden yhdenvertaisesta kohtelusta. Informointi- ja tiedottamisvelvollisuus ei koske tavanomaisia operatiivisia sopimuksia, kuten esimerkiksi energian hankintaa ja myyntiin liittyviä sopimuksia. Tytäryhteisöjen hallitukset hoitavat niille yhtiöjärjestyksen, sääntöjen jne. mukaan kuuluvia tehtäviä mukaan lukien strategiasta päättäminen sekä toimitusjohtajan ottaminen, erottaminen ja palkkaus sekä toimitusjohtajan esimiehenä toimiminen.

12. Tiedottaminen

Kuntakonsernin ja siihen kuuluvien yhteisöjen julkisessa tiedottamisessa noudatetaan soveltuvin osin samoja periaatteita kuin kaupungin tiedottamisessa.

13. Henkilöstöpolitiikka

Konsernin tytäryhteisöt pyrkivät noudattamaan toiminnassaan soveltuvin osin kunnan henkilöstöpolitiikan periaatteita. Henkilöstön rekrytoinnissa yhteisöjen tulee ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet. Yhteisöt liittyvät jäseneksi kuntatyönantajain perustamaan työnantajayhteisöön, ellei yhteisön toiminnan laatu tai tytäryhtiön etu muuta edellytä.

14. Hankinnat

Yhteisöjen tulee hankintoja tehdessään pyrkiä konsernin kannalta edullisimpaan lopputulokseen. Yhteisöjen tulee noudattaa lakia julkisista hankinnoista sekä Uudenkaupungin kaupungin hankintaohjetta soveltuvin osin.

Konsernijohto voi antaa ohjeita hankintayhteistyöstä. Konserniyhteisöjen tulee selvittää hankintayhteistyön edellytykset ennen merkittävien hankintojen toteuttamista.

15. Yhteisöjä koskevat fuusiot ja myynnit

Kaupunginhallitus antaa yhtiökokousedustajalleen ohjeet koskien konserniyhteisöjen fuusio- tai myyntipäätöksiä, mikäli valtuuston hyväksymistä omistajapolitiikan linjauksista ei muuta aiheudu.

16. Konserniohjeiden voimaantulo ja valvonta

Kaupunginvaltuusto hyväksyy konserniohjeet olemaan voimassa toistaiseksi. Yhteisöt toimivat kaupunginhallituksen ohjauksen alaisena. Käytännössä yhteisöjen toimintaa ja näiden konserniohjeiden noudattamista valvoo kaupunginjohtaja tai kaupunginjohtajan määräämä viranhaltija.

UUDENKAUPUNGIN KUNTAKONSERNI		
KONSERNIIN VUONNA 2012 SISÄLTYVÄT YHTEISÖT		
	Kotipaikka	Kaupungin omistus-osuus
Tytäryhteisö		
Kiinteistö Oy Sorvakko	Uusikaupunki	100,00 %
Kiinteistö Oy Käätyjärvi	Uusikaupunki	100,00 %
Kiinteistö Oy Kulhankari	Uusikaupunki	94,33 %
Kiinteistö Oy Uudenkaupungin vuokratilat	Uusikaupunki	100,00 %
Asunto Oy Paleninrivi	Uusikaupunki	100,00 %
Kiinteistö Oy Uudenkaupungin Energiapuisto	Uusikaupunki	100,00 %
Yardia Oy	Uusikaupunki	89,81 %
Kalannin Palvelukeskussäätiö *	Uusikaupunki	83,33 %
Kiinteistö Oy Sannonhalli	Uusikaupunki	82,00 %
Kiinteistö Oy Uudenkaupungin Automuseo	Uusikaupunki	75,00 %
Ukipolis Oy	Uusikaupunki	75,00 %
Kiinteistö Oy Kalannin Liiketalo	Uusikaupunki	74,36 %
Kiinteistö Oy Pyhämaan Pientalot	Uusikaupunki	72,40 %
Kiinteistö Oy Pietolankatu 13	Uusikaupunki	60,00 %
Kiinteistö Oy Satamanportti	Uusikaupunki	60,00 %
Osakkuusyhteisöt		
Käätyjärven Lämpö Oy	Uusikaupunki	36,47 %
Kuntayhtymät		
Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin ky	Paimio	3,44 %
Varsinais-Suomen sh-piirin ky	Turku	5,97 %
Varsinais-Suomen liitto	Turku	4,85 %
Vakka-Suomen Sanomain ky	Uusikaupunki	14,08 %
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	Loimaa	23,00 %

* kaupungilla on oikeus nimittää enemmistö säätiön hallituksen jäsenistä